

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Obce Príbelce

2021 – 2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Príbelce
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Veľký Krtíš, obec Príbelce
Plánovacie obdobie:	2021 - 2030
Dátum schválenia:	08.12.2022
Číslo uznesenia:	20/2022
Verzia:	1
Publikovaný:	12.12.2022

OBSAH

	str.
Úvod	3
1. Analýza vnútorného prostredia	4
1.1 Základná charakteristika obce a jej historický vývoj	4
1.1.1 Identifikačné údaje obce	4
1.1.2 Základné informácie o obci	4
1.1.3 Prírodné pomery	5
1.1.4 Historický vývoj obce	6
1.1.5 Kultúrne pamiatky	7
1.1.6 Významné osobnosti obce	9
1.1.7 Symboly obce	10
2. Obyvateľstvo	11
2.1 Vývoj počtu obyvateľov	11
2.2 Pohyb obyvateľov	12
2.2.1 Prirodzený pohyb obyvateľov	12
2.2.2 Migračný pohyb obyvateľov	13
2.3 Štruktúra obyvateľov	14
2.3.1 Národnostná štruktúra	14
2.3.2 Pohlavná a veková štruktúra	14
2.3.3 Vzdelanostná štruktúra	15
2.3.4 Religiózna štruktúra	16
3. Domový a bytový fond	17
4. Občianska vybavenosť	18
4.1 Školstvo, sociálna a zdravotná starostlivosť	18
4.2 Kultúra	18
4.3 Športové aktivity	19
4.4 Ochrana obyvateľov a majetku	19
4.5 Dom smútku a cintoríny	19
4.6 Služby	20
5. Ekonomická štruktúra	20
6. Technická infraštruktúra	22
7. Spoločenské organizácie	23
7.1 Dobrovoľný hasičský zbor Príbelce	23
7.2 Poľovnícke združenie PODSKALA Príbelce	23
7.3 Športovo strelecký klub Príbelce	23
7.4 Telovýchovná jednota Družstevník Príbelce	23
8. Folklórna skupina Bažalička Plachtince-Príbelce	24
9. Ex-post hodnotenie realizovaných rámcových aktivít	25
10. Zhotovenie súčasného stavu územia	27
10.1 Swot analýza a zhodnotenie jej výsledkov	27
10.2 Poslanie, vízia a ciele obce	30
11. Programová časť	31
12. Realizačná časť	33
13. Finančná časť	34
Záver	37
Použitá literatúra	38
Príloha (Rámcové aktivity obce Príbelce na roky 2021 – 2030)	39

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej „PHSR“) je strednodobý dokument, ktorý predstavuje stratégiu trvalo udržateľného rozvoja obce Príbelce na roky 2021 až 2030. Má za úlohu predostrieť smerovanie tejto obce k vyváženému rastu a jej snahu o dosiahnutie čo najpozitívnejšieho efektu budúcich zmien. Bolo teda nemalou snahou, aby predstavitelia samosprávy obce zakomponovali do dokumentu najvýraznejšie potreby a riešenia problémov každodenného života obyvateľov obce.

V prvej fáze tvorby sa uskutočnili prípravné práce a zber dát, ktoré boli následne využité v jednotlivých analýzach. Pri tvorbe PHSR sa vychádzalo z Programu rozvoja Mikroregiónu Východný Hont na roky 2014-2020. Zhodnotením súčasného stavu územia obce prostredníctvom SWOT analýzy sa definovalo poslanie obce, vízie obce a ciele obce. Na dosiahnutie vytýčených cieľov boli určené konkrétne opatrenia a aktivity, a potom aj ich inštitucionálne, organizačné a finančné zabezpečenie. Na záver bola zabezpečená finalizácia dokumentu a jeho predloženie orgánom miestnej samosprávy na prerokovanie, ako aj na verejné pripomienkovanie a schválenie obecným zastupiteľstvom.

PHSR obce Príbelce je kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy vychádzajúcim z poznania situácie a potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov na území obce.

Príprava tohto strategického dokumentu sa realizovala v zmysle platného zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle platnej metodiky - Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 vydaná Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.

Pri spracovaní PHSR boli tiež brané do úvahy platné relevantné koncepčné dokumenty na všetkých hierarchických úrovniach, a to najmä Stratégia Európa 2020, Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR na roky 2014 – 2020, ako aj PHSR Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014 – 2020. V súlade s týmito dokumentmi sa otvárajú obci možnosti využívať finančné zdroje z prostriedkov EÚ na základe nových operačných programov na obdobie rokov 2021 – 2027. Toto programovacie obdobie, ktoré sa začne v roku 2021, je pre Slovensko štvrtým programovacím obdobím v rámci EÚ predstavujúcim významnú príležitosť pre trvalo udržateľný rozvoj miest a obcí Slovenska.

Pri tvorbe PHSR boli použité tieto základné princípy:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1 Základná charakteristika obce a jej historický vývoj

1.1.1 Identifikačné údaje obce

Názov:	Obec Príbelce
Sídlo:	991 25 Príbelce, Dolné Príbelce č. 234
IČO:	00 319 520
DIČ:	20 21 24 32 24
Telefón:	047/48 95 118
E-mail:	pribelce@pribelce.sk
Webová stránka:	www.pribelce.sk

1.1.2 Základné informácie o obci

Obec Príbelce je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Príbelce sa nachádza v južnej časti Banskobystrického kraja, v okrese Veľký Krtíš. Skladá sa z dvoch samostatných katastrálnych území – Horné a Dolné Príbelce. V katastri Dolné Príbelce je k obci pripojená aj usadlosť Škriavnik, ktorá je vzdialená od obce 2 km. Od okresného mesta Veľký Krtíš je vzdialená 9 km, od sídla samosprávneho kraja Banskej Bystrice 92 km a od hraničného priechodu Slovenské Ďarmoty - Balassagyarmat s Maďarskou republikou 25 km. Obec Príbelce susedí s katastrami obcí Dolné Plachtince, Stredné Plachtince, Horné Plachtince, Čebovce, Nenince a Obeckov.

Obr. č. 1 Poloha a kataster obce Príbelce

Celková rozloha obce je 2 719,4509 ha, z toho katastrálne územie Dolné Príbelce 1 461,5049 ha a katastrálne územie Horné Príbelce - 1 257,9460 ha. Priemerná nadmorská výška obce predstavuje 269 m n. m.

V súčasnosti má Obec Príbelce počet obyvateľov 557 /stav k 31.12.2020/ a hustotu zaľudnenia 21,04 obyv./km².

1.1.3 Prírodné pomery

Príbelce ležiace na rozhraní dvoch geomorfologických celkov, Ipeľskej kotliny a Krupinskej planiny, majú zaregistrované tri maloplošné chránené územia, a to Gaštany jedlé, chránený areál Holica s výskytom jaseňa mannového a prírodný útvar Kamenná žena.

Z prírodného a turistického hľadiska je zaujímavým miestom v obci Príbelce niekdajší pieskový lom – tzv. piesková baňa, ktorá sa nachádza v katastri Horné Príbelce. Toto miesto sa vyznačuje mimoriadne bohatým výskytom skamenelých pozostatkov predhistorických morských živočíchov, a to úlomkov schránok lastúrnikov, ulitníkov, mäkkýšov, ale predovšetkým žraločích zubov. Nálezy dosvedčujú niekdajšiu prítomnosť mora v tejto oblasti. V lome vidieť pôsobivú skalnú stenu s výrazne viditeľným vrstvením usadených hornín, ktorá je obklopená krásnou prírodou Krupinskej planiny.

Najvýznamnejšia prírodná dominanta obce Príbelce je Kamenná žena so 4. stupňom ochrany vyhlásenej v roku 1987 na rozlohe 0,11 ha. Predstavuje príklad geologicky a morfológicky zaujímavého bralného útvaru tzv. skalný hribe, ktorý je andezitového pôvodu. Výška útvaru je 410 cm. Prírodný útvar vznikol selektívnym zvetrávaním andezitových vulkanoklastických útvarov.

Obr. č. 2 Piesková baňa

Obr. č. 3 Kamenná žena

Chránený areál Holica so 4. stupňom ochrany bol vyhlásený v roku 1984. Nachádza sa v katastrálnom území Horné Príbelce a jeho výmera je 1,01 ha. Vyhlásením územnej ochrany sa zabezpečila ochrana jednej z mála pôvodných lokalít jaseňa mannového (*Fraxinus ornus*), ktorý má na Slovensku severnú fytogeografickú hranicu rozšírenia. Vyskytujú sa tu solitérne jedince, ale aj výmladkové trsy starých i mladých exemplárov. Územie je významné aj prítomnosťou ďalších chránených druhov rastlín a živočíchov.

V obci Príbelce je vybudovaný prvý náučný chodník v okrese Veľký Krtíš, ktorý bol otvorený v roku 1995 pod názvom „Náučný chodník Holica - Horné Príbelce“. Dĺžka celej trasy je 2445 m s prevýšením 80 m a je na nej umiestnených 6 informačných stanovišť s panelmi.

1.1.4 Historický vývoj obce

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1244, kedy bola usadlosť zaznačená ako villa Pribel, tiež villa Prebul. V roku 1245 sa uvádza pod názvom Prebyl. Ďalšie pomenovania sú Prebel (1275), Prebil (1322). V tom čase usadlosti v Príbelciach získal od kráľa Belu IV. Bence, syn Tomáša, ktorého potomok Michal r. 1312 začal používať rodové meno Príbelský.

Okrem pôvodného spoločného názvu Prebel, Pribel sa už od roku 1354 začali v listinách označovať dve obce Dolné a Horné Príbelce, V období reformácie obyvatelia obidvoch obcí prijali evanjelické augsburské vyznanie. Ev. a. v. cirkev je doložená v roku 1613. Podľa cirkevnej kroniky obce boli Príbelce v 15. storočí osídlené husitmi a lokalita sa spomína už v 13. storočí ako majetok rodu Csehy.

Obec Príbelce vznikla v roku 1966 spojením dvoch obcí, Dolných a Horných Príbeliec, ako samostatných správnych celkov s počtom obyvateľov 491 v Dolných Príbelciach a 283 v Horných Príbelciach. S Dolnými Príbelcami bezprostredne susedila do konca 19. storočia samostatná obec Príkľak, ktorá bola v roku 1907 pripojená k Dolným Príbelciam.

Obyvatelia obce sa v minulosti zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytká, oviec, kôz, ošipáných, či prácou v lesoch. Príbelčania sa časom stali všeobecne uznávanými pestovateľmi ovocia. Rozšírilo sa vinohradníctvo aj včelárstvo. Z remesiel to boli kováčstvo a obuvníctvo. Zhotovovali rôzne výrobky, ako pletené košíky, drevené náradie do domácnosti i na pole. Ženy vyhotovovali odevy, aj sviatočné kroje s pestrým sukňami zdobené výšivkami a čipkou.

Obec Príbelce sa zapísala do dejín vzburou poddaných v Honte v roku 1848, kedy ľud na čele s Jankom Kráľom a Jánom Rotaridesom zaútočili na dom richtára v Dolných Príbelciach. Vzbúrenci sa zmocnili urbárskych súpisov a v strede dediny ich spálili. Potom odišli do Horných Príbeliec a odtiaľ aj do susednej obce Plachtiniec, kde tiež pálili urbáre. 30. marca 1848 boli chytení Janko Kráľ, Ján Rotarides spolu s ďalšími sedliakmi a väznení boli v Šahách.

Začiatkom 20. storočia zasiahla do života mnohých príbelských rodín prvá svetová vojna v rokoch 1914-1918. Z vyše 70 odvedených mužov sa z Dolných Príbeliec 4 vrátili ako invalidi a 15 zahynuli v bojoch. Z Horných Príbeliec tiež ostali 4 invalidi a 11 zahynuli. Mnohí Príbelčania za prácou dochádzali mimo svojich domácností a mnohí aj do zahraničia. V Amerike bolo v roku 1926 až 17 mužov, ktorí odišli za prácou.

Počas druhej svetovej vojny, bola v roku 1942, odvedená židovská rodina Izáka Karpelesa, ktorý v obci prevádzkoval obchod aj krčmu. Z obce to boli prvé obete fašizmu druhej svetovej vojny. Počas Slovenského národného povstania sa do nemeckého zajatia dostalo 18 mužov, z ktorých zahynuli Michal Parkáni a Pavel Šebian z Dolných Príbeliec.

1.1.5 Kultúrne pamiatky

- Medzi najstaršie pamiatky patria zrubové domy a z kameňa murované dvoj- a trojpriestorové domy pod valbovými slamenými strechami. V hornej časti obce sa nachádza ľudový dom č. 32 s pamätnou tabuľou: „V tomto dome žil v rokoch 1846-1848 slovenský revolučný básnik Janko Kráľ“ a v dolnej časti obce ľudový dom č. 261.

Obr. č. 4 Ľudový dom s pamätnou tabuľou Obr. 5 Ľudový dom

- Budova bývalého Laskáριοvského kaštieľa (pôvodne neskorobarokový kaštieľ z 1. polovice 18. storočia, v 20. storočí prestavaný). Na bývalom kaštieli je pamätná tabuľa venovaná Jánovi Čaplovičovi.

Obr. č.65 Budova bývalého kaštieľa Obr. 7 Pamätná tabuľa

- Z polovice 19. storočia pochádza drevená zvonička nachádzajúca sa v dolnej časti obce, ktorá je zakončená ihlancovou šindľovou strechou. Rekonštrukcia drevenej zvoničky prebehla v roku 2017 v rámci Programu obnovy dediny. Vedľa zvoničky je umiestnená pamätná tabuľa na pamiatku padlým občanom obce v 1. a 2. svetovej vojne.

- V dolnej časti obce sa nachádza aj murovaná zvonička zo 60. rokov minulého storočia. Obnova murovanej zvoničky sa uskutočnila v roku 2019 v rámci Programu obnovy dediny.
- Z konca 18.storočia pochádza murovaná zvonička v hornej časti obce, ktorá má drevenú šalovanú konštrukciu so zvukovou arkádou z 19. storočia, ktorá bola obnovená v roku 2017 cez projekt Nadácie Slovenskej sporiteľne v rámci projektu „Kráľova zvonička– vdýchni jej život.“

Obr. č. 8, 9 a 10 Zvonice v obci Príbelce

- Významnou sakrálnou stavbou je evanjelický kostol, a. v. , ktorý je postavený na mieste, ktoré sa kedysi nazývalo Pustovníkov háj, postavili ho Husiti v roku 1440. Veža kostola bola postavená v roku 1820, má 42 metrov a nachádzajú sa v nej tri zvony, ktoré je možné ťahať ručne, aj keď je už zavedené elektrické zvonenie. Múr okolo kostola bol postavený až v 17. storočí. Od roku 2008 prešiel kostol generálnou opravou. Na nádvorí kostola sa nachádzajú hroby zosnulých, tu pôsobiacich, farárov a ich rodín, cintorín slúžil aj pre rodiny panské a učiteľské. Vo vnútri kostola sa nachádza vzácny oltár, kazateľnica a krstiteľnica.

Obr. č. 11 a 12 Evanjelický kostol, a. v.

1.1.6 Významné osobnosti obce

Ján Čaplovič

Patrí k najznámejším osobnostiam, ktorého meno sa spája s obcou, bol etnograf, publicista a historik. Narodil sa 22. septembra 1780 v Horných Príbelciach. Bol autorom vyše 30 kníh, a viac ako 400 článkov a štúdií, čo svedčí o jeho mimoriadnom a širokom nadaní. Venoval sa vedeckej práci, je zakladateľom slovenskej etnografie a veľkým obrancom slovenského národa. Zomrel 29. mája 1847 vo Viedni.

Ján Rotarides

Bol učiteľom, národnokultúrnym dejateľom, ktorý pôsobil v Príbelciach od roku 1842 až do zatknutia 30. marca 1848. Bol šíriteľom vzdelania, osvety a kultúry. V roku 1846 založil v Príbelciach nedeľnú školu.

Janko Kráľ

Bol básnikom, revolucionárom, národným buditeľom, v roku 1848 spoločne s Jánom Rotaridesom burcovali ľud z Príbeliec a Plachtiniec do boja za národnú a sociálnu slobodu. V dolnej časti obce je dom s pamätnou tabuľou venovanou Jankovi Kráľovi a Jánovi Rotaridesovi. Zomrel 23. mája 1876 v Zlatých Moravciach.

Obr. č. 13 a 14 Dom s pamätnou tabuľou

Viliam Paulíny - Tóth

Národnokultúrny dejateľ a publicista, ktorý od roku 1846 sa zdržiaval v Príbelciach ako vychovávateľ u Laskáriovcov. V Príbelciach prežil len krátky čas svojho života, ale práve tu vzniklo jeho najvýznamnejšie literárne dielo Ľudská komédia. Zomrel 6. mája 1877 v Martine, kde je pochovaný v Národnom cintoríne.

Samuel Kramár

Národnokultúrny dejateľ, ktorý pôsobil v Príbelciach v rokoch 1844 – 1846, ako vychovávateľ u Lakáriovcov. Patril k zakladateľom Matice slovenskej v Martine v roku 1863

Daniel Petian

Národnokultúrny dejateľ, ktorý pôsobil v Príbelciach ako evanjelický farár. Jeho významné pôsobenie nebolo len v cirkevnom živote, či v literárnej činnosti. Známy bol ako odborník ovocinár, včelár a pestovateľ viniča. Zomrel 6. septembra 1828 v Príbelciach.

1.1.7 Symboly obce

Pri tvorbe obecných symbolov sa vychádzalo z odtlačkov historických pečatidiel obcí Dolné Príbelce, Horné Príbelce a Príkľak z 19. storočia. Všetky historické pečate vyjadrovali hlavné zamestnanie obyvateľstva spomínaných hontianskych obcí a obsahovali poľnohospodárske nástroje.

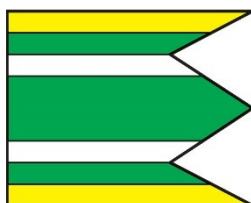
Obecný erb tvorí v zelenom štíte zlatý obrátený cep, strieborné vidly na zlatej rukoväti, zlaté hrable a strieborná obrátená kosa na zlatom kosisku. To všetko s dolu prekríženými rukoväťami, prekrytými strieborným položeným lemešom.

Z farieb erbu je odvodená aj obecná vlajka ukončená tromi cípmi. Pozostáva zo siedmych pozdĺžnych pruhov nerovnakej šírky vo farbách žltej, zelenej a bielej farby.

Erb obce

Vlajka obce

Pečať obce

2. OBYVATEĽSTVO

Medzi základné ukazovatele vývoja obce patria práve tie o vývoji a stave obyvateľstva. Dynamika pohybu a meniacej sa štruktúry populácie je odrazom pôsobenia vonkajších aj vnútorných podmienok a ponúka podnety na rozvojové vízie, ako aj opatrenia do budúcnosti.

2.1 Vývoj počtu obyvateľov

Počas sledovaného obdobia za roky 2010 až 2021 je možné pozorovať mierny úbytok počtu obyvateľov. Z tabuľky č. 1 a grafu č. 1 je možné vidieť, že počet obyvateľov sa pohybuje od 565 obyvateľov v roku 2010 až mierne vzrástol v roku 2011 na 569 obyvateľov. V roku 2012 prudko klesol na číslo 558. Od roku 2013 do 2021 obec zaznamenala miestny nárast a mierny úbytok počtu obyvateľov.

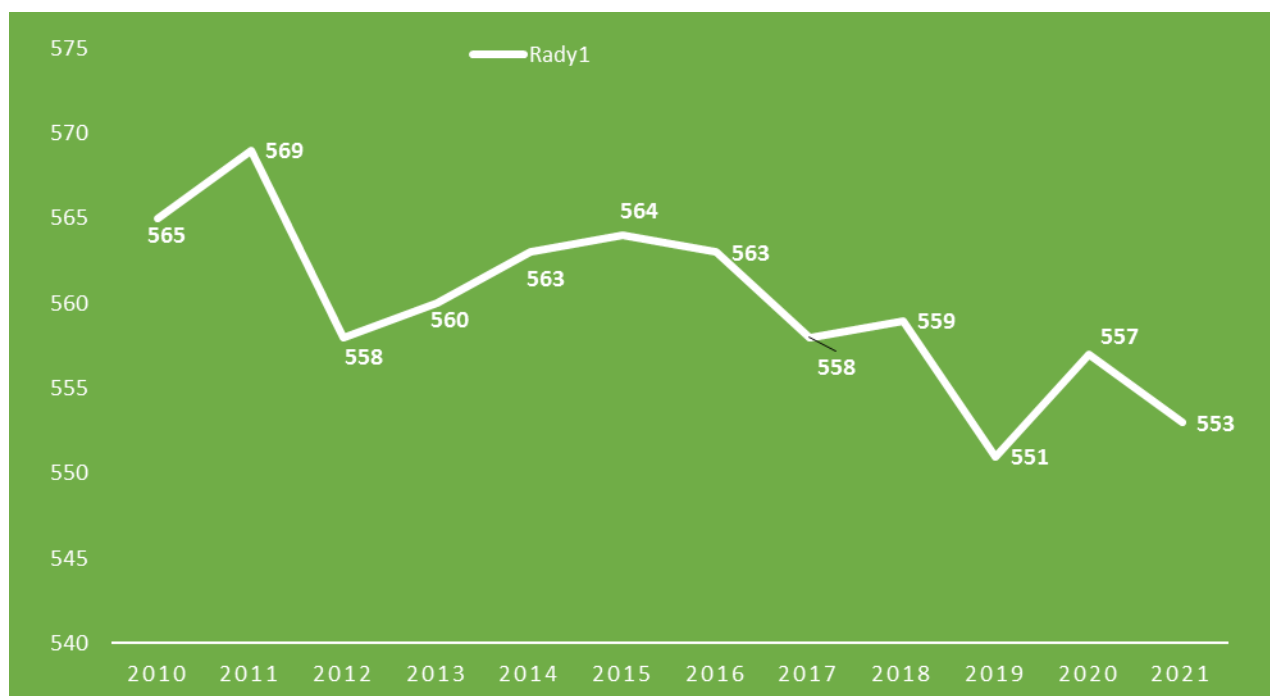
Je potrebné venovať patričnú pozornosť podpore rastu počtu obyvateľov, pretože predstavuje dôležitú úlohu premietajúcu sa do aktivít a opatrení plánovaných na roky 2021-2030.

Tab. č. 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Príbelce za roky 2010 - 2021

Roky	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvateľov	565	569	558	560	563	564	563	558	559	551	557	553

Zdroj: obec, 2021

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci Príbelce za roky 2010 - 2021

Zdroj: obec, 2021

2.2 Pohyb obyvateľov

2.2.1 Prirodzený pohyb obyvateľov

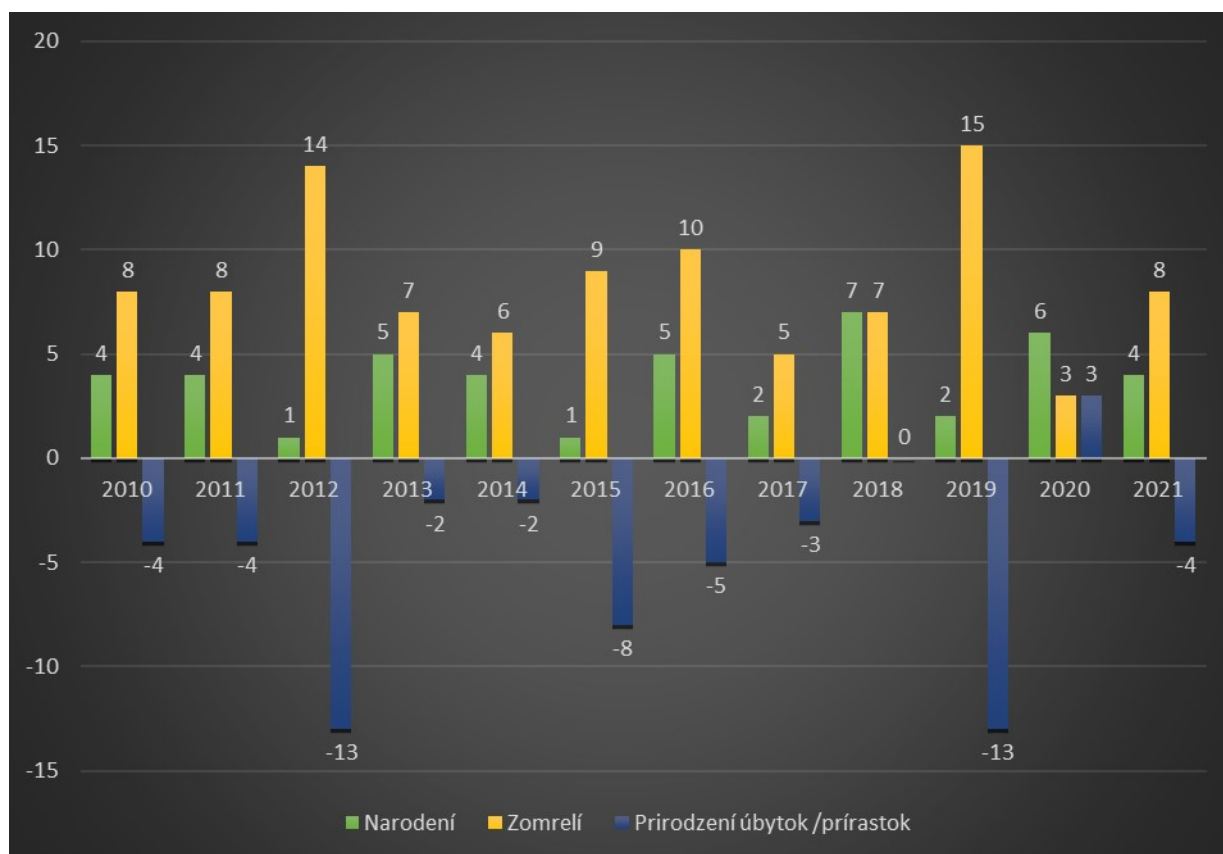
Prirodzený prírastok obyvateľov vyjadruje rozdiel počtu živonarodených a zomretých občanov obce. Počas sledovaného obdobia za roky 2010 až 2021 nadobudol tento údaj v obci Príbelce záporné hodnoty, okrem rokov 2018 a 2020.

V grafe č. 2 môžeme vidieť, že v rokoch 2018 a 2020 bol najvyšší počet živonarodených detí. Zároveň v rokoch 2012 a 2019 bol zaznamenaný najvyšší počet zomrelých za celé sledované obdobie.

Z uvedeného vyplýva, že je potrebné v obci podporovať výstavbu nájomných bytov v obci, mladé rodiny s deťmi, zabezpečovať kvalitatívne a kapacitné vybavenie materskej školy, ako aj revitalizáciu verejných priestranstiev na trávenie voľného času rodín s deťmi.

Obec Príbelce poskytuje finančný príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 100,- Eur, ktorým prispieva na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením potrieb novorodenca.

Graf č. 2 Vývoj prirodzeného prírastu v obci Príbelce za roky 2010 - 2021

Zdroj: obec, 2021

Vývoj prirodzeného prírastku v značnej miere ovplyvňuje aj sobášnosť a rozvodovosť obyvateľstva, ktorú zobrazuje tabuľka č. 2.

Rozvodovosť obyvateľstva v obci Príbelce za sledované obdobie od roku 2010 do roku 2021 predstavuje 38 %.

Pozitívnym ukazovateľom je sobášnosť v obci. Najvyšší počet sobášov bol v rokoch 2012 a 2018. Tento pozitívny trend je potrebné aj v nasledujúcom období podporovať.

Celkovo je možné povedať, že ukazovateľ sobášnosti a rozvodovosti rovnako dokumentuje potrebu všestrannej podpory mladých rodín budovaním príslušnej občianskej infraštruktúry.

Tab. č. 2 Sobášnosť a rozvodovosť v obci Príbelce za roky 2010 – 2021

Roky	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sobáše	0	4	7	3	1	1	1	5	11	5	3	3
Rozvody	4	4	0	0	0	2	1	1	2	0	0	3

Zdroj: obec, 2021

2.2.2 Migračný pohyb obyvateľov

V sledovanom období za roky 2010 až 2021 pri porovnaní počtu prisťahovaných a odsťahovaných obyvateľov obce dosiahlo migračné saldo iba kladné hodnoty.

Dôležitou úlohou samosprávy je prispieť k podpore tohto značne pozitívneho vývoja rozvojom občianskej a technickej vybavenosti v obci Príbelce.

Tab. č. 3 Migračné saldo v obci Príbelce za roky 2010 – 2021

Roky	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prisťahovaní	7	15	6	5	11	14	15	6	15	16	20	7
Odsťahovaní	3	7	3	3	6	3	10	3	13	10	17	7
Migračné saldo	4	8	3	2	5	11	5	3	2	6	3	0

Zdroj: obec, 2021

2.3 Štruktúra obyvateľov

2.3.1 Národnostná štruktúra

K slovenskej národnosti sa v obci Príbelce hlási 98,56 % obyvateľstva, k českej národnosti 0,72 %, k maďarskej národnosti 0,54 % a k poľskej národnosti 0,18 %. Ostatné národnosti nie sú v obci zastúpené.

Graf č. 3 Národnostná štruktúra obyvateľov v obci Príbelce

Zdroj: obec, 2021

2.3.2 Pohlavná a veková štruktúra

V obci Príbelce prevažuje počet žien nad počtom mužov, ale počet žien a mužov je porovnateľný a nie sú veľké rozdiely. Prevaha žien nad mužmi je charakteristická pre vyspelé populácie, a tiež pre Slovenskú republiku ako celok.

Čo sa týka vekovej štruktúry, podiel obyvateľov v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) predstavuje 63 obyvateľov. Podiel produktívnej zložky obyvateľstva (15 – 59 rokov) je na úrovni 339 obyvateľov. V poproduktívnom veku (nad 60 rokov) je 153 obyvateľov. Priemerný vek obyvateľov v obci je 43,48 roka, ktorý sa každým rokom zvyšuje. V období nasledujúcich rokov bude potrebné všestranne podporovať mladé rodiny, ako aj podporovať starostlivosť o seniorov.

Tab. č. 4 Vekové zloženie obyvateľov ku dňu 31.12.2021

Roky	Mužské pohlavie	Ženské pohlavie	Spolu
do 14 rokov	27	36	63
od 15-59 rokov	168	171	339
nad 60 rokov	60	91	151
Spolu	255	300	555

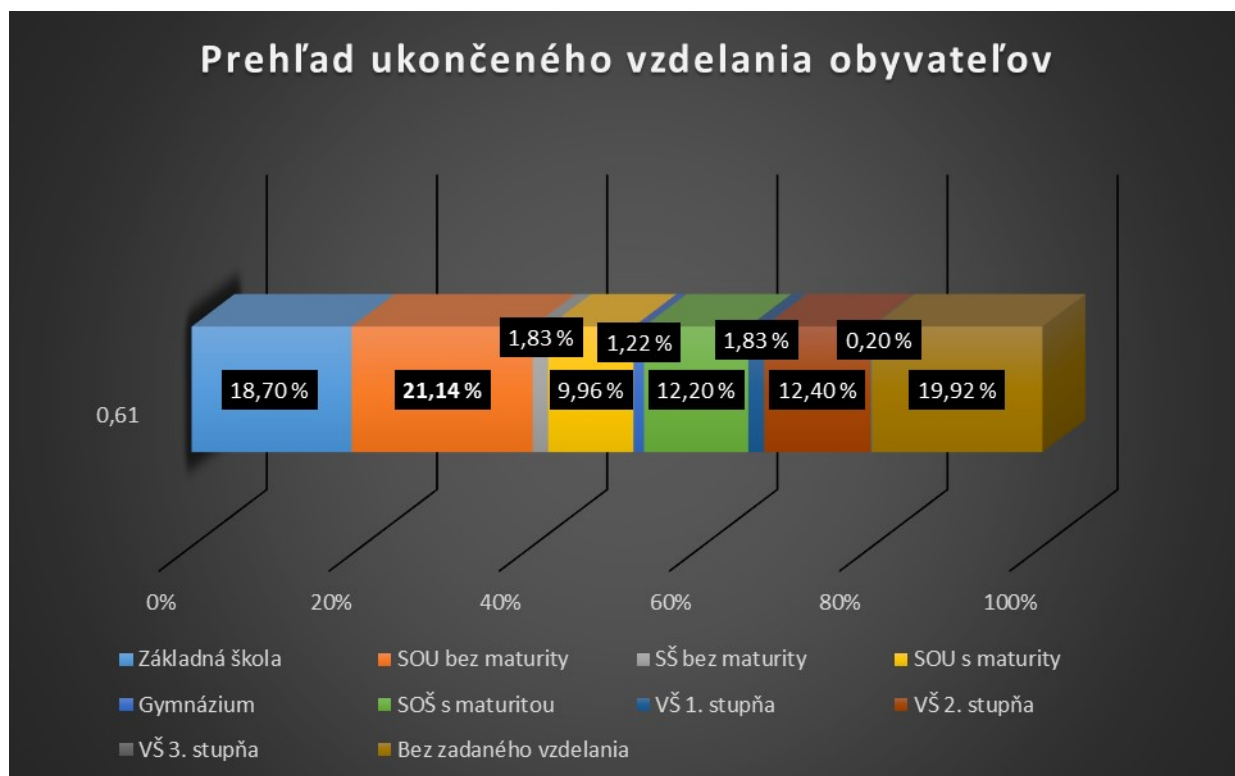
Zdroj: obec, 2021

2.3.3 Vzdelanostná štruktúra

Obyvatelia obce Príbelce majú ukončené stredné odborné vzdelanie získané na stredných odborných učilištiach alebo na stredných odborných školách. V obci majú vysoké zastúpenie aj obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním.

V súlade s celoslovenským trendom je tiež možné v budúcnosti očakávať zvyšovanie podielu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním, čo je pre ďalší rozvoj obce priaznivým faktorom.

Graf č. 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obci Príbelce

Zdroj: obec, 2021

2.3.4 Religiózná štruktúra

Z hľadiska religiozity sa 84,42 % obyvateľstva hlási k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. K Rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 12,40 % obyvateľstva a k Evanjelickej cirkvi metodickej 0,50 % obyvateľstva. K iným nezisteným cirkvám sa hlási 0,84 % obyvateľstva a bez vyznania je 1,84 % obyvateľov. Ďalšie vierovyznania, ku ktorým by sa obyvatelia hlásili, nie sú v obci Príbelce zastúpené.

Graf č. 5 Religiózná štruktúra obyvateľstva v obci Príbelce

Zdroj: ŠÚ SR, 2011

3. DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Bývanie je jedna zo základných ľudských potrieb obyvateľstva, a charakterizuje životnú úroveň obyvateľov. Kvalita bývania a jeho dostupnosť sú hodnotiace ukazovatele životnej úrovne spoločnosti.

V súčasnosti sa v obci nachádza spolu 260 rodinných domov, z toho je 170 obývaných domov a 90 neobývaných domov, pričom medzi neobývanými domami dominujú domy určené na rekreáciu. Rodinné domy sú prirodzené vzhľadom na skutočnosť, že obec Príbelce je vidiecka obec, pre ktorú je zástavba rodinných domov typická.

Podľa formy vlastníctva v obci jednoznačne dominujú domy vo vlastníctve fyzických osôb, čo je rovnako skutočnosť typická pre vidiecku obec.

Z hľadiska obdobia výstavby sú v obci najpočetnejšie domy z rokov 1960 – 1995, kedy tu nastal najvýraznejší rozmach vo výstavbe. Následne nastal útlm výstavby a od roku 2010 dochádza k miernemu zvyšovaniu intenzity výstavby domov.

V súčasnosti opäť zaznamenávame zvýšený počet výstavby rodinných domov v obci.

Čo sa týka bytového fondu, v obci sa nachádza jeden starší bytový dom so šiestimi bytmi.

V obci Príbelce boli v roku 2018 postavené 3 nájomné bytové domy, každý s dvoma dvojizbovými a dvoma trojizbovými bytmi. Čiže obec ponúka bývanie spolu v 12 bytových jednotkách formou prenájmu.

Rozvojom a podporou domovej výstavby je možné prilákať do obce mladé rodiny. Výhodou obce Príbelce je jej blízka poloha k okresnému mestu Veľký Krtíš.

4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

4. 1 Školstvo, sociálna a zdravotná starostlivosť

V obci Príbelce sa nachádza materská škola, ktorú navštevuje 20 detí predškolského veku. Deti navštevujúce materskú školu pochádzajú priamo z obce, ako aj z okolitých susedných dedín Opava, Čebovce, Dolné Plachtince, Veľké Straciny, či okresného mesta Veľký Krtíš.

V materskej škole sú zamestnaní 2 pedagogickí zamestnanci a 1 nepedagogický zamestnanec.

V budove materskej školy je zriadená aj školská jedáleň, v ktorej je zamestnaná 1 kuchárka. Školská jedáleň poskytuje celodennú stravu pre deti v materskej škole a zabezpečuje obedy pre zamestnancov obce.

V obci Príbelce sa nachádzala aj základná škola pre žiakov 1. až 4. ročníka, ktorá bola však v roku 2016 vyradená zo siete škôl z dôvodu nízkeho počtu žiakov.

V rámci sociálnej starostlivosti zabezpečuje obec rozvoz obedov aj pre dôchodcov žijúcich v obci prostredníctvom výdaja jedál v školskej jedálni.

Sociálne služby pre občanov zabezpečujú domovy sociálnych služieb v okolitých dedinách a Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Veľký Krtíš.

Pre občanov v hmotnej núdzi zabezpečuje obec prostredníctvom ÚPSVaR vykonávanie menších obecných služieb. Takíto pracovníci sa podieľajú na verejnoprospešných prácach, pri úprave verejných priestranstiev - kosení a hrabaní zelene v obci a na miestnych cintorínov.

V obci Príbelce sa nenachádza zdravotné stredisko, ani lekáreň. Zdravotnú starostlivosť pre občanov poskytujú všeobecní a odborní lekári v zdravotníckych zariadeniach v okolitých obciach alebo v okresnom meste Veľký Krtíš.

4. 2 Kultúra

Súčasťou budovy obecného úradu je aj kultúrny dom, ktorý obec, ako aj obyvatelia obce využívajú na kultúrne podujatia, či na rodinné oslavy a posedenia. V obci Príbelce sa nachádza aj budova bývalej základnej školy, v ktorej obec, ako aj spoločenské organizácie pôsobiace v obci, organizujú plesy, členské schôdze, či posedenia.

Obec Príbelce každoročne organizuje v spolupráci s materskou školou pri príležitosti mesiaca úcty k starším posedenie s dôchodcami a vianočný program.

V spolupráci s TJD Príbelce organizuje turnaj o pohár starostu obce v minifutbale a s DHZ Príbelce v hasičskom športe.

Významnou spoločenskou udalosťou v obci je organizovanie spoločenských plesov. V spolupráci s FSk Bažaličkou je to folklórny ples, ktorého podmienkou je účasť na plese v tradičnom ľudovom kroji. Poľovnícky ples organizuje každoročne PZ Podskala Príbelce v spolupráci s obcou.

Oslavy obce spojené s výročím prvej písomnej zmienky si obec pripomína každých päť rokov, a pri tejto príležitosti organizuje dvojdnový program. V prvý deň je športový, a je určený predovšetkým deťom a mládeži. Druhý deň je bohatý na kultúrny program určený pre všetky vekové kategórie, či už pre občanov obce, pre rodákov, alebo pozvaných hostí.

4. 3 Športové aktivity

V obci Príbelce sa nachádza futbalové ihrisko, ktoré slúži TJD Príbelce na tréningy, ako aj na samotné majstrovské futbalové zápasy.

V roku 2010 bolo v obci vybudované aj viacúčelové ihrisko s umelou trávou a osvetlením, ktoré bolo finančne podporené z dotácie Úradu vlády SR. Je určené na športové vyžitie žiakov, mládeže, ako aj obyvateľov obce, predovšetkým na športovo-rekreačné aktivity, ako sú: tenis, nohejbal, volejbal, hádzaná, či mimifutbal.

V roku 2020 sa podarilo v obci vybudovať aj detské ihrisko, ktoré je určené pre deti vo veku od 2 do 14 rokov. Na detskom ihrisku sa nachádzajú rôzne herné prvky, a to vežová zostava so šmýkačkou a tunelom na lezenie, hojdačková zostava, lanová pyramída, pružinové hojdačky a vahadlová hojdačka. Toto ihrisko bolo tiež finančne podporené z Úradu vlády SR.

V obci Príbelce je vybudovaná aj miestnosť s posilňovacími strojmi, ktorú navštevujú predovšetkým žiaci a mládež z obce.

4. 4 Ochrana obyvateľov a majetku

Dobrovoľný hasičský zbor obce Príbelce je v rámci celoplošného rozmiestnenia síl a prostriedkov hasičských jednotiek na území SR zaradený do kategórie A od roku 2014. DHZO Príbelce má v obci pevné postavenie a opodstatnenie, pretože zabezpečuje plnenie úloh obce na úseku ochrany pred požiarmi, a to vykonávaním záchranných prácach pri živelných pohromách, pri technických zásahoch a pri iných mimoriadnych udalostiach v obci. Členovia DHZO Príbelce musia absolvovať základnú prípravu členov hasičských jednotiek.

V obci Príbelce prebehla prístavba a rekonštrukcia hasičskej zbrojnice v dvoch etapách a to v rokoch 2018 a 2019 vďaka poskytnutej dotácii z Ministerstva vnútra SR. Rovnako Ministerstvo vnútra SR poskytlo DHZO Príbelce aj hasičskú techniku Iveco Daily a Tatra 148.

4. 5 Dom smútku a cintoríny

V správe obce je dom smútku, v ktorom je umiestnený chladiarensky box a slúži na pohrebné účely.

Na území obce sa nachádzajú tri cintoríny, a to v hornej časti obce, v dolnej časti obce pod budovou domu smútku a na Príkláku.

4. 6 Služby

V obci Príbelce sa nachádza prevádzka potravín a pohostinstva Schikulka & Macatch, s. r. o., Príbelce, ktoré vlastní súkromný predajca.

V obci sa nachádza aj maloobchodná prevádzka zameraná na predaj poľnohospodárskej a lesnej techniky ŠAJBAKOV.

Ubytovacie služby a možnosť využitia spoločenských priestorov pre organizovanie školení, ako aj firemných a rodinných akcií ponúka agroturistické zariadenie Vinný dom, ktorý prevádzkuje AGRODRUŽSTVO Príbelce.

Poštové služby poskytuje v obci pobočka Slovenskej pošty v obci Čebovce.

Na území obce sa nachádza obecný úrad, sídlo matričného úradu je v Dolných Plachtinciach a sídlo stavebného úradu v Modrom Kameni.

5. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA

Podnikateľská činnosť je v obci Príbelce zameraná na poľnohospodárstvo, ktoré neznamená len produkciu potravinových komodít, ale je spojené s krajinotvorbou a ochranou životného prostredia. V obci sa obhospodarovaním pôdy zaoberajú aj obyvatelia obce ako Samostatne hospodáriaci roľníci (SHR).

AGRODRUŽSTVO Príbelce

V obci Príbelce sa nachádza časť areálu AGRODRUŽSTVA Príbelce, ktoré má sídlo v susednej obci Dolné Plachtince. Vzniklo v roku 1998 a zamestnáva približne 35 ľudí. V šiestich katastrálnych územiach obhospodaruje 1 600 ha ornej pôdy, 390 ha lúk a 10 ha vinogradov. Hlavným zameraním podniku je rastlinná a živočíšna výroba, ako aj vinohradníctvo a ovocinárstvo. Na ornej pôde sa pestuje predovšetkým pšenica, jačmeň, kukurica, slnečnica a repka olejná. Časť rastlinnej produkcie sa následne spotrebuje vo vlastnej živočíšnej výrobe. Družstvo je zamerané na chov hovädzieho dobytká plemena Slovenské strakaté na produkciu mlieka s počtom 330 ks kráv a 350 ks mladého dobytká. Po modernizácii ustajňovacích priestorov a zmene technológii kŕmenia sa radí medzi popredné chovy na Slovensku. Družstvo sa zameriava aj na pestovanie viniča, pričom hrozno spracováva vo vlastnej pivnici na odrodové sudové vína.

Babičkin dvor, a. s.

V obci Príbelce sa nachádza aj areál s chovnými halami nosníc pod názvom Babičkin dvor, a. s., ktorý má sídlo v okresnom meste Veľký Krtíš. Zameriava sa na podstielkový a klietkový chov, ako aj na chov vo voľnom výbehu. Sú prvým slovenským producentom vajec, ktorý používa kŕmne zmesi bez geneticky modifikovaných surovín – GMO. V kŕmnych zmesiach sa nachádza sója a ďalšie suroviny vypestované v prírodnom variante. Pravidelné laboratórne rozbery vajec znosených nosnicami kŕmenými týmito čistými krmivami potvrdzujú ich odlišné a lepšie zloženie oproti vajciam od nosníc, ktoré sú kŕmené štandardným spôsobom.

Analýza podnikateľských subjektov a ich štruktúry v obci Príbelce

ŽIVNOSTENSKÝ REGISTER SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Výsledky vyhľadávania

Obec: Príbelce

Ulica:

IČO: akčiová spoločnosť

	Obchodné meno	IČO	Adresa	
1.	Pavol Kováčik & Partners	41280144	99125 Príbelce	Aktualizácia Upraviť Vytvoriť Zmazať
2.	Jarmila Bělá	50695613	Príbelce 114	Aktualizácia Upraviť Vytvoriť Zmazať
3.	Schikula & Macatch s.r.o.	47783508	Príbelce 40	Aktualizácia Upraviť Vytvoriť Zmazať
			99125 Príbelce	
			9	

1

Vyhľadáť podľa :

IČO

Obchodného mena

ortizváka a mena fyzickej osoby

adresy prevádzkárne

Živnostenské podnikanie

Právny

Podnik

Centrálna databáza podnikateľských subjektov SR

Naše na území SR

Technický správca

Služby zabezpečujú Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a vnútorný podnik. Profesná 22, 826 56 Bratislava 29

Vyhľadáť podľa: IČO | obchodného mena | priezviska a mena fyzickej osoby | adresy prevádzkárne
Živnostenské podnikanie | Podniky | Centrálna databáza podnikateľských subjektov na území SR

Technický správca

IVES

Službu zabezpečuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Sídlo ústrednej správy: Bratislava 22, 826 06 Bratislava 29

Zdroj: www.zrsr.sk, 2021

MINISTERSTVO SPRÁVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OBCHODNÝ REGISTÉR

NA INTERNETE

Slovensky

English

Microsoft

DITEC

HP

Výsledky vyhľadávania podľa sídla subjektu

(len v aktuálnych záznamoch)

Ulica akčiovka

Číslo akčiovka

Obec Príbelce

Súd akčiovka

Stránka: 1 / 1

Záznamy: 1 - 9 / 9

Dátum: 29.9.2021

Obchodné meno subjektu	Vypis	Zbierka listín
1. AGROPAR s.r.o.	Aktuálny Úplný	
2. CELENGSTAV s.r.o.	Aktuálny Úplný	
3. Družstvo NOVA Príbelce, družstvo	Aktuálny Úplný	
4. EMKA PLAST s. r. o.	Aktuálny Úplný	
5. LMP - trade, s.r.o.	Aktuálny Úplný	
6. Miestny národný výbor - prevádzkárni	Aktuálny Úplný	
7. NAIRAM EU, s.r.o.	Aktuálny Úplný	
8. Raisam s.r.o.	Aktuálny Úplný	
9. Schikula & Macatch s.r.o.	Aktuálny Úplný	

O obchodnom registri SR | Návod na používanie ORI | Naša adresa

Vyhľadanie podľa: obchodného mena | identifikačného čísla | spisovej značky | priezviska a mena osoby

Aktuálne zmeny | Oprava údajov štatutárov | Kontakty na registrové súdy

Formuláre na podávanie elektronických návrhov na zápis do OR

Zoznam osôd, ktoré môžu byť vymazané (KŠÚS, ÚSÚ)

O obchodnom registri SR | Návod na používanie ORI | Naša adresa

Vyhľadanie podľa: obchodného mena | identifikačného čísla
sídla | spisovej značky | priezviska a mena osoby

Aktuálne zmeny | Oprava údajov štatutárov | Kontakty na registrové súdy
Formulár na podávanie elektronických návrhov na zápis do OR
Zoznam osôb, ktoré môžu byť vymazané (§ 768a OBZ)

Zdroj: www.orsr.sk, 2021

6. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Elektrická energia

Na územie okresu Veľký Krtíš je elektrická energia dovážaná prostredníctvom 400 kV vysokonapäťových vedení. Obec Príbelce je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušnej distribučnej linky, ktorá zabezpečuje dodávku elektrickej energie priamo odberateľom obce.

Verejné osvetlenie

V obci Príbelce je vybudované verejné osvetlenie, na ktorom v rokoch 2015 a 2016 prebehla rekonštrukcia. Obec Príbelce realizovala v rámci opatrenia 2.2 Operačného programu konkurencieschopnosť a hospodársky rast projekt "Rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Príbelce". Týmto projektom sa vymenilo 123 ks výbojkových svietidiel za LED svietidlá a doplnilo sa o 42 ks nových LED svietidiel na existujúce podperné body, čím dochádza k ročnej úspore 210,53 GJ.

Plynofikácia

Obec Príbelce je plynofikovaná. V obci je na plyn napojených cca 90 % obyvateľstva. Väčšina obyvateľov obce využíva, popri palivovom dreve, aj zemný plyn na vykurovanie svojich rodinných domov.

Verejný vodovod

Obec Príbelce má vybudovaný verejný vodovod. V obci je naň napojených cca 82 % obyvateľov. Ostatní obyvatelia sú pitnou vodou zásobovaní z vlastných studní.

Verejná kanalizácia

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Odpadové vody sú zachytávané v žumpách a septikoch alebo priamo vyústené do potoka.

Telekomunikácie a internet

Telekomunikačné služby a internet sú zabezpečené v obci Príbelce vzdušnými a zemnými káblowymi vedeniami.

Odpadové hospodárstvo

Zvoz komunálneho odpadu v obci Príbelce zabezpečuje firma MARIUS PEDERSEN, a. s. so sídlom v okresnom meste Veľký Krtíš v trojtýždňových intervaloch. Okrem zvozu komunálneho odpadu zabezpečuje pre obec aj zber triedených zložiek odpadu podľa vypracovaného harmonogramu.

Obec Príbelce má vybudované zberné miesto, ktoré slúži obci a jej obyvateľom ako zber odpadu, kde sa jednotlivé zložky odpadu triedia a následne obec zabezpečuje ich odvoz.

Miestne komunikácie

V obci Príbelce sú všetky miestne komunikácie cesty II. triedy, alebo cesty III. triedy, ktoré sú v správe obce. Obec každoročne realizuje rekonštrukciu úsekov miestnych komunikácií podľa dostupných finančných prostriedkov. Obcou prechádza cesta I. triedy a rozdeľuje obec na dve časti, a to Dolné Príbelce a Horné Príbelce.

V roku 2020 boli v obci na ceste I. triedy osadené dva merače rýchlosti vďaka finančnej podpore Ministerstva vnútra SR.

7. SPOLOČENSKÉ ORGANIZÁCIE

7. 1 Dobrovoľný požiarny zbor Príbelce

DHZ Príbelce vznikol v roku 1928 a v súčasnosti v ňom pôsobí 65 dobrovoľných hasičov. Organizácia sa zameriava na výchovu mladej generácie pre hasičský šport, stará sa o dobrý technický stav hasičskej techniky, vykonáva preventívne protipožiarne prehliadky v rodinných domoch a spolupracuje s obcou pri zabezpečovaní protipožiarnej ochrany. DHZ Príbelce každoročne organizuje hasičskú súťaž o pohár starostu obce.

7. 2 Poľovnícke združenie PODSKALA Príbelce

PZ PODSKALA Príbelce bolo založené v roku 1994, ktoré v súčasnosti združuje 38 aktívnych poľovníkov. Poľovný revír sa rozkladá na ploche 1660 ha. Združenie zabezpečuje užívanie poľovného revíru Príbelce, udržiavanie normovaného stavu poľovnej zveri, v zimných mesiacoch zabezpečuje prikrmovanie a starostlivosť o lesnú zver, v letných mesiacoch organizuje brigády na zabezpečenie krmiva a prípravu poľovných zariadení. PZ Podskala Príbelce spolupracuje s obcou pri zabezpečovaní stravy na rôzne športové a kultúrne podujatia.

7. 3 Športovo strelecký klub Príbelce

ŠSK Príbelce vznikol v roku 1991 a združuje záujemcov o športovú strelbu. Jeho hlavnou činnosťou ŠSK je športovo strelecká činnosť zo vzduchových a malokalibrových zbraní a to rekreačného ako aj výkonnostného charakteru s hlavným zameraním na vyhľadávanie a výchovu talentov z radou mládeže. ŠSK Príbelce je registrovaným členom Slovenského streleckého zväzu a členovia ŠSK pôsobia v orgánoch tohto zväzu. ŠSK Príbelce spolupracuje so základnými a strednými školami v okrese Veľký Krtíš pri vyhľadávaní talentov a zároveň pre nich pravidelne organizuje okresné majstrovské súťaže a strelecké ligy okresného ako aj krajského charakteru. ŠSK spolupracuje s obcou Príbelce a ostatnými spoločenskými organizáciami v obci pri organizovaní rôznych aktivít pre širokú verejnosť. ŠSK Príbelce každoročne organizuje v obci Silvestrovskú diabolku.

V obci Príbelce sa nachádza branno-športový areál Príbelce so strelnicou, kde sa organizujú strelecké podujatia a súťaže.

7. 4 Telovýchovná jednota Družstevník Príbelce

TJD Príbelce vznikla v roku 1965. Hlavnou náplňou organizácie je udržiavanie a rozvíjanie futbalovej tradície, organizovanie športového života obyvateľov obce, reprezentovanie obce v súťaži, ako aj výchova mladých futbalistov.

Víťazstvo v I. triede okresnej súťaže v sezóne 2016/2017 znamenalo postup do V. ligy skupiny D. V ďalšom roku 2017/2018 ako nováčik súťaže dokázali TJD Príbelce znova postúpiť o súťaž vyššie do IV. ligy sk. JUH. Práve tento šport prinieslo zviditeľnenie obce Príbelce.

8. Folklórna skupina Bažalička Príbelce-Plachtince

FSk Bažalička Príbelce-Plachtince vznikla v roku 1995 zlúčením FSk z Príbeliec a Plachtiniec. FSk sa snaží zachovávať autentický folklór, udržiavať zvykoslovie a tradície obce, uchovávať a zveľaďovať kroj. FSk Bažalička sa pravidelne zúčastňuje rôznych folklórnych podujatí v rámci regiónu, Slovenska, ale aj v zahraničí. Medzi najväčšie úspechy FSk Bažaličky patrí získanie titulu "Laureát prehliadky" na celoštátnej prehliadke dedinských folklórnych skupín Nositelia tradícií v roku 2000 v Rimavskej Sobote, Zlaté pásmo s postupom na celoslovenskú prehliadku, na krajskej prehliadke Nositelia tradícií v roku 2005 v Banskej Bystrici a Laureát prehliadky o cenu Mikuláša Senku v auguste 2005 v Dubnici nad Váhom. V roku 2004 z príležitosti 10. výročia jej vzniku vydali svoj prvý CD nosič, na ktorom je nahraných 36 ľudových piesní za hudobného sprievodu L'H Mladosť z Banskej Bystrice. V roku 2009 účinkovala FSk Bažalička v dokumentárnom filme STV Vianoce na Honte, kde sa predstavila vianočným a zimným zvykoslovným pásmom. V roku 2014 nahrala FSk Bažalička svoj druhý CD nosič pod názvom „Od kohúta do kohúta“ s 20 ľudovými piesňami za hudobného doprovodu L'H Podjavorská muzika.

9. Ex-post hodnotenie realizovaných rámcových aktivít

Rámcové aktivity obce Príbelce
z Programu rozvoja Mikroregiónu Východný Hont
na roky 2014 -2020

Por. číslo	Názov aktivity	Obdobie realizácie	Rozpočet	Zdroj financovania EU/dotácia/vlastné
1.	Rekonštrukcia vodovodu v Dolných Príbelciach	2016	-	Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a. s.
2.	Detské ihrisko	2020	9 136,80 Eur	7 768,80 Úrad vlády SR 1 368,- vlastné
3.	Úprava VP pred obecným úradom a kultúrnym domom	2018	8 166,- Eur	5 000,- Program obnovy dediny 3 166,- vlastné
4.	Obnova altánku na trase NCH	2020	957,06 Eur	800,- BBSK 157,06 vlastné
5.	Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu	2015 2016	13 931,52 Eur	3 900,- Ministerstvo financií SR 2 033,86 vlastné 7 000,- Ministerstvo financií SR 997,66 vlastné
6.	Nákup interiérového vybavenie do kultúrneho domu	2017	2 562,91 Eur	1 500,- BBSK 1 062,91 vlastné
7.	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2016	192 001,20 Eur	155 000,85 EU 37 000,35 vlastné
8.	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2014	2 492,20 Eur	2 200,- Ministerstvo financií SR 292,20 vlastné
9.	Rekonštrukcia MK – Janka Kráľa	2018	81 293,13 Eur	20 000,- Úrad vlády SR 61 293,13 vlastné
10.	Merače rýchlosti	2020	6 624,05 Eur	4 370,- Ministerstvo vnútra SR 2 254,05 vlastné
11.	Obecné nájomné byty	2018	608 400,- Eur	298 420,- Ministerstvo dopravy SR 268 030,- ŠFRB 41 950,- vlastné

12.	Projektové dokumentácie: Hasičská zbrojnica Zberný dvor Miestne komunikácie	2017 2018 2019	3 270,- Eur	1 830,- vlastné 1 440,- vlastné
13.	Výstavba tribúny Školiace stredisko	2017 2019	21 341,65 Eur	15 000,- Ministerstvo vnútra SR 6 341,65 vlastné
14.	Oprava oplozenia cintorína v Horných Príbelciach Oprava oplozenia cintorína v Dolných Príbelciach	2017- 2018 2019- 2020	2 436,53 Eur	vlastné zdroje
15.	Úprava potoka v obci	2015- 2020	1 470,00 Eur	Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik
16.	Rekonštrukcia NCH	2016	1 478,60 Eur	1 300,- BBSK 178,60 vlastné
17.	Drevená zvonička Dolné Príbelce	2017	6 082,86 Eur	5 000,- Program obnovy dediny 1 082,86 vlastné
18.	Kráľova zvonička Horné Príbelce	2017	4 397,80 Eur	3 416,50 Nadácia Slovenskej sporiteľne 981,30 vlastné
19.	Murovaná zvonička Príkl'ak	2019	5 299,- Eur	5 000,- Program obnovy dediny 299,- vlastné
20.	Rekonštrukcia skladu na novú požiarnu zbrojnicu I. etapa Rekonštrukcia skladu na novú požiarnu zbrojnicu II. etapa	2018 2019	36 106,42 Eur 37 874,63 Eur	30 000,- Ministerstvo vnútra SR 6 106,42 vlastné 30 000,- Ministerstvo vnútra SR 7 874,63 vlastné

Zdroj: obec, 2021

10. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

10.1 Swot analýza a zhodnotenie jej výsledkov

SWOT analýza kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. Je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnávanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Príbelce je navrhnutý na programovacie obdobie rokov 2021-2027 s platnosťou do roku 2030 (ďalej PHSR). Bol vypracovaný ako strategický plánovací dokument pre udržateľný rozvoj územia obce. PHSR poskytuje komplexný výstup rozvojového potenciálu obce zhrnutý do SWOT analýzy, na základe ktorej je zadefinovaný návrh možností rozvoja územia obce s využitím dostupných miestnych zdrojov. Cieľom PHSR je navrhnuť takú predstavu o rozvoji obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej obyvateľov.

Mikroregión Východný Hont, ktorého súčasťou je aj obec Príbelce, získal dotáciu z Environmentálneho fondu pre Program obnovy dediny na rok 2007, z ktorej bol vypracovaný Audit mikroregiónu Východný Hont – I. etapa. V rámci nového programového obdobia bol vypracovaný Program rozvoja mikroregiónu Východný Hont na roky 2014-2020. Jeho súčasťou sú rámcové aktivity obce Príbelce na roky 2014-2020.

Na roky 2021-2030 bol samostatne spracovaný PHSR pre obec Príbelce, ktorý má význam z pohľadu získavania finančných zdrojov z fondov Európskej únie. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok je podmienená existenciou PHSR. Rovnako má nezastupiteľné miesto aj pri získavaní finančných prostriedkov z iných zdrojov, ako sú dotácie zo štátneho rozpočtu, z rôznych nadácií, či využitie vlastných zdrojov financovania.

V rámci prírodných pomerov, využitia územia, cestovného ruchu, obyvateľstva, bytového fondu, občianskej vybavenosti, trhu práce, ľudských zdrojov a technickej infraštruktúry bola zostavená SWOT analýza, ktorá obsahuje silné a slabé stránky príležitosti a ohrozenia. Zo spracovanej SWOT analýzy sa na základe najvýznamnejších silných stránok a príležitostí určujú hlavné faktory rozvoja územia obce. Naopak zo slabých stránok a ohrození vyplývajú kľúčové disparity na skúmanom území. Hlavné faktory rozvoja a určenie kľúčových disparít sú rozhodujúce pri stanovení cieľov a formulovaní stratégie rozvoja obce. Pri správnom využití potenciálu, ktoré ponúka územie obce, predpokladáme do budúcnosti rozvoj cestovného ruchu, služieb, občianskej a technickej infraštruktúry s ohľadom na životné prostredie.

Tab. č. 5 SWOT analýza územia obce Príbelce

PRÍRODNÉ POMERY, VYUŽITIE ÚZEMIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- prírodné bohatstvo (pieskový lom) - chránené územia - vybudovaný náučný chodník - vhodné podmienky pre turistiku a rozvoj vidieckeho turizmu - historický potenciál - zachovaná ľudová architektúra - kultúrne pamiatky v obci	- nevyužitý potenciál územia v oblasti cestovného ruchu - slabá propagácia územia - nelegálne skládky odpadu - neupravené niektoré časti obce - nedobudovaná technická infraštruktúra
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj turistiky - dobudovanie technickej infraštruktúry - vybudovanie zberného dvora v obci - podpora spoločenských organizácií - úprava verejných priestranstiev v obci	- slabé environmentálne povedomie obyvateľov - zmena klímy - nedobudovanie technickej infraštruktúry

OBYVATEĽSTVO A BYTOVÝ FOND

Silné stránky	Slabé stránky
- záujem obyvateľov obce o bývanie v obci - zvyšujúca sa intenzita výstavby rodinných domov v obci - mladé rodiny s deťmi - obecné nájomné byty	- úbytok počtu obyvateľov - zvyšujúca sa migrácia obyvateľstva - nezáujem občanov o veci verejné
Príležitosti	Ohrozenia
- ďalšia výstavba nájomných bytov v obci - prilákanie mladých rodín s deťmi - zvyšujúca sa starostlivosť o seniorov	- zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov v obci

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- prevádzka materskej školy v obci - prevádzka školskej jedálne - poskytovanie stravy zo školskej jedálne pre dôchodcov v obci - existencia futbalového, viacúčelového a detského ihriska - miestnosť s posilňovacími strojmi	- absencia zdravotné strediska v obci - absencia domova sociálnych služieb - absencia pošty
Príležitosti	Ohrozenia
- zvýšiť kapacitné vybavenie v materskej škole	- nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie občianskej vybavenosti v obci

TRH PRÁCE, ĽUDSKÉ ZDROJE

Silné stránky	Slabé stránky
- ľudský potenciál - dostatok voľnej pracovnej sily - pracovná sila so zručnosťami v oblasti poľnohospodárstva a priemyselnej výroby	- odchod mladých vzdelaných ľudí z obce - čierna práca - slabá podpora a tvorba podnikateľského prostredia
Príležitosti	Ohrozenia
- príchod investorov - propagácia podnikateľov - využitie voľných budov v obci na podnikanie	- strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- potenciál územia pre dobudovanie infraštruktúry	- chýbajúca kanalizácia v obci - dobudovanie časti vodovodu v obci
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci - využiť potenciál územia na rozvoj cestovného ruchu prostredníctvom dobudovania technickej infraštruktúry v obci	- úverové zaťaženie obce na budovanie technickej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

10.2 Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec zo strednodobého hľadiska dosiahnuť. Definuje rámec pre vymedzenie strategických cieľov a priorít na obdobie budúcich 10 rokov, pričom popisuje aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia obce Príbelce predstavuje opis ideálneho stavu, ktorý si obyvatelia obce prajú dosiahnuť a aktívnym systematickým prístupom sa chcú blížiť k jej naplneniu.

Strategická vízia obce:

Zabezpečiť rozvoj obce, zvýšenie kvality života občanov obce, oprava miestnych komunikácií, výstavba nových bytov

Strategický cieľ obce:

Výstavba a rozvoj obce, vytvoriť priaznivé podmienky pre život všetkých obyvateľov obce

Pre naplnenie strategickej vízie a strategického cieľa si obec Príbelce určila tri prioritné oblasti rozvoja – hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. V rámci každej prioritnej oblasti sa stanovili jednotlivé opatrenia, a v rámci nich boli zvolené aktivity v záujme dosiahnutia vyváženého trvalo udržateľného rozvoja územia obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky a so zohľadnením vnútorných špecifik obce.

1. Hospodárska oblasť

- Zlepšenie miestnej technickej infraštruktúry
- Podpora rozvoja cestovného ruchu
- Podpora podnikateľov
- Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce
- Vypracovanie projektovej dokumentácie

2. Sociálna oblasť

- Podpora podmienok pre rozvoj bývania, sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb v
- Skvalitnenie ponuky športového vyžitia v obci
- Podpora rozvoja vzdelávania a zamestnanosti v obci
- Podpora propagácie a informovanosti obce
- Podpora poskytovanie elektronických služieb v obci

3. Environmentálna oblasť

- Podpora zhodnocovania odpadov
- Podpora obnoviteľných zdrojov
- Podpora ekologického systému

11. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHSR pozostáva z definície a popisu pripravovaných opatrení a aktivít, ktoré budú slúžiť ako podklad pre realizačnú a finančnú časť rozvojovej stratégie na obdobie rokov 2021 – 2030.

Prioritná oblasť 1: Hospodárska oblasť	
OPATRENIA	Aktivita
1.1 Zlepšenie miestnej technickej infraštruktúry	1.1.1 Dobudovanie chýbajúceho vodovodu a rekonštrukcia existujúceho vodovodu
	1.1.2 Dobudovanie verejného osvetlenia
	1.1.3 Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci
	1.1.4 Vybudovanie WIFI zón
	1.1.5 Vybudovanie bezdrôtového miestneho rozhlasu
	1.1.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci
	1.1.7 Zriadiť v obci cyklotrasu
	1.1.8 Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene
	1.1.9 Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru
	1.1.10 Vybudovanie kamerového systému
1.2 Podpora rozvoja cestovného ruchu	1.2.1 Rekonštrukcia kováčskej vyhne na obecné múzeum
	1.2.2 Zriadiť v obci dom dejateľov
	1.2.3 Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu
	1.2.4 Vybudovanie rozhľadne nad obcou
	1.2.5 Vybudovanie náučného chodníka na Kamennú ženu
	1.2.6 Revitalizácia areálu pieskovej bane
	1.2.7 Rekonštrukcia bielej studničky
	1.2.8 Zriadenie ubytovacích kapacít v obci
	1.2.9 Vypracovať marketingovú stratégiu na získanie návštevníkov
1.3 Podpora podnikateľov	1.3.1 Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)
1.4 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce	1.4.1 Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)
	1.4.2 Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu
1.5 Vypracovanie projektovej dokumentácie	1.5.1 Vypracovanie územného plánu obce
	1.5.2 Vypracovanie projektu pozemkových úprav pre obidva katastre
	1.5.3 Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru

Prioritná oblasť 2: Sociálna oblasť	
OPATRENIA	Aktivita
2.1 Podpora podmienok pre rozvoj bývania, sociálnej infraštruktúry, školstva a služieb	2.1.1 Pokračovanie vo výstavbe obecných nájomných bytov
	2.1.2 Rekonštrukcia starého kultúrneho domu na polyfunkčných objekt
	2.1.3 Výstavba nového kultúrneho domu
	2.1.4 Rekonštrukcia budov v majetku obce – budova bývalej základnej školy, budova požiarnej zbrojnice a budova posilňovne
	2.1.5 Rekonštrukcia domu smútku
	2.1.6 Oprava oplotenia cintorínov a vybudovanie chodníkov v nich
	2.1.7 Výstavba amfiteátra
	2.1.8 Úprava areálu pri materskej škole
	2.1.9 Zvýšiť kapacitné vybavenie priestorov v budove materskej školy
2.2 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia v obci	2.2.1 Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a vybudovanie workout ihriska
	2.2.2 Prekrytie tribúny na futbalovom ihrisku a dobudovanie zázemia
	2.2.3 Rekonštrukcia streleckého areálu
2.3 Podpora rozvoja vzdelávania a zamestnanosti v obci	2.3.1 Vybudovať chránenú dielňu v oblasti remesiel
	2.3.2 Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných
2.4 Podpora propagácie a informovanosti obce	2.4.1 Vydávanie obecného miestneho spravodajcu
2.5 Podpora poskytovania elektronických služieb v obci	2.5.1 Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov

Prioritná oblasť 3: Environmentálna oblasť	
OPATRENIA	Aktivita
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov	3.1.1 Vybudovanie zberného dvora
	3.1.2 Vybudovanie kompostoviska
	3.1.3 Likvidácia čiernych skládok
3.2 Podpora obnoviteľných zdrojov	3.2.1 Zmena palivovej energie verejných objektov na obnoviteľné zdroje energie
	3.2.2 Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
3.3 Podpora ekologického systému	3.3.1 Úprava miestneho potoka
	3.3.2 Rekonštrukcia požiarnej nádrže
	3.3.3 Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

12. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR sa venuje postupom organizačno-inštitucionálneho zabezpečenia plnenia programu rozvoja obce, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecnému a časovému harmonogramu realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Predpokladaný termín realizácie opatrení a aktivít v rámci jednotlivých prioritných osí sa odhaduje na stanovené roky vypracovania PHSR obce Príbelce na roky 2021-2030 v závislosti od vyhlásených výziev v rámci podávania jednotlivých projektov. Realizácia aktivít naplánovaných v PHSR obce Príbelciach bude vyžadovať úzku spoluprácu obce a miestnych aktérov rozvoja - obyvatelia obce, podnikatelia, mimovládne organizácie, ako aj spoluprácu starostu obce a poslancov s externými odborníkmi, inštitúciami, orgánmi štátnej správy a regionálnej samosprávy, okolitými obcami a združeniami, ktorých je obec členom.

Komunikačná stratégia obce Príbelce vychádza zo skutočnosti, že kvalita poskytovaných informácií bude mať vplyv na spokojnosť jej občanov, a že úlohou samosprávy je zabezpečiť vzájomnú komunikáciu s občanmi, to znamená, že okrem poskytovania aktuálnych informácií a zabezpečenia ich dostupnosti pre občanov, je potrebné zaistiť aj spätnú väzbu verejnosti.

Samospráva využíva viacero komunikačných prostriedkov. Prioritne je pre komunikáciu s občanmi určená webová stránka obce, ktorá zabezpečuje okamžitú dostupnosť informácií. Je možné využívať aj priamu - osobnú komunikáciu, ďalším prostriedkom poskytovania informácií je úradná tabuľa, či miestny rozhlas, obecné noviny alebo priama účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Publicita si podľa typu investície bude vyžadovať rôzne spôsoby realizácie. Obec má povinnosť zabezpečiť, aby informácie o poskytnutej podpore boli odovzdávané všetkým zapojeným stranám.

Monitorovanie je pre účely predloženého PHSR chápaný ako systematický proces zberu, triedenia, vyhodnocovania a uchovávanía relevantných informácií celého projektového tímu o vecnom a finančnom plnení aktivít PHSR. Cieľom monitorovania nebude len porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom, ale aj celkový priebeh naplňania stanoveného časového harmonogramu a zadaných výstupov.

Implementácia opatrení a aktivít nadefinovaných v tomto dokumente je naplánovaná na roky 2021-2030. Počas programového obdobia sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenie a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Obec bude zbierať, vyhodnocovať a spracovávať návrhy, doplnenia a pripomienky poslancov, zamestnancov obecného úradu, zainteresovaných partnerov a verejnosti.

13. FINANČNÁ ČASŤ

Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR na obdobie rokov 2021-2030 predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie sa v PHSR neuvádza pri jednotlivých opatreniach a aktivitách.

V súlade so Zákomom o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov) je regionálny rozvoj na území SR financovaný z viacerých zdrojov, z ktorých hlavnými zdrojmi sú:

- zdroje štátneho rozpočtu,
- štátnych účelových fondov,
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy a
- iné zdroje (PPP, úvery).

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky Európskej únie na to určené.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERRR)

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) sa zameriava na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii odstraňovaním nerovností medzi jej regiónmi. Je jedným z hlavných nástrojov financovania európskej politiky súdržnosti. Jeho cieľom je pomôcť pri znižovaní rozdielov v úrovni rozvoja európskych regiónov a obmedziť nedostatočný rozvoj najviac znevýhodnených regiónov. Osobitná pozornosť sa venuje regiónom, ktoré trpia vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými nedostatkami, ako napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou zaľudnenia a ostrovné, cezhraničné a hornaté regióny.

Európsky sociálny fond plus (ESF+)

Európsky sociálny fond+ má zohrať dôležitú úlohu pri vykonávaní akčného plánu o európskom pilieri sociálnych práv a pri riešení sociálno-ekonomických dopadov pandémie nového koronavírusu. Je vnímaný ako hlavný nástroj EÚ na investovanie do ľudí a na riešenie existujúcich nerovností. K osobitným cieľom ESF+ patria:

- podpora oblastí politiky zamestnanosti a mobility pracovnej sily, vzdelávania a sociálneho začlenenia, konkrétne pomocou pri odstraňovaní chudoby, čím sa prispieva k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv,
- podpora digitálnej a ekologickej transformácie, tvorba pracovných miest na základe zručností pre inteligentnú špecializáciu a zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy,
- podpora dočasných opatrení za výnimočných alebo nezvyčajných okolností (napr. financovanie režimov skráteného pracovného času bez vyžadovania ich spojenia s aktívnymi opatreniami alebo umožnenie prístupu k zdravotnej starostlivosti aj tým, ktorí nie sú priamo zraniteľní zo sociálno-ekonomického hľadiska).

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Základný strategický dokument s celoštátnym dosahom. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Program rozvoja vidieka 2021 – 2027 je dokumentom, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v programovacom období 2021 – 2027 – bude doplnené po schválení

Miestny rozvoj riadený spoločenstvom

V priebehu minulých 20 rokov sa prístup LEADER (1) v oblasti miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom (CLLD) – založený na skúsenostiach iniciatívy financovanej zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorý mal pomôcť zúčastneným stranám vo vidieckych oblastiach zhodnotiť dlhodobý potenciál ich miestneho regiónu – ukázal ako efektívny a účinný nástroj pri uskutočňovaní rozvojových politík. Európska komisia podporuje túto realizačnú metódu aj prostredníctvom ďalších iniciatív Spoločenstva, akými sú iniciatívy URBAN (2) a EQUAL (3). Pokiaľ ide o prístup LEADER, ktorý EÚ sústavne podporuje od roku 1991, tento prístup sa stal dôležitým prvkom rozvojovej politiky vidieka a je akceptovaný v celej Európe. Od roku 2007 je miestny rozvoj nástrojom uskutočňovania politiky aj v odvetví európskeho rybného hospodárstva. Návrh nariadenia o budúcom nástroji CLLD sa zakladá na prístupe LEADER a týka sa všetkých fondov začlenených do spoločného strategického rámca – Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH) a Kohézny fond (KF) – na programové obdobie rokov 2014-2020 (fondy SSR).

CLLD je nástroj, ktorý sa má využívať špeciálne na subregionálnej úrovni a ktorý dopĺňa ďalšiu rozvojovú podporu na miestnej úrovni. CLLD môže mobilizovať a zapájať miestne spoločenstvá a organizácie, aby prispeli k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, v oblasti podpory územnej súdržnosti a dosahovania konkrétnych politických cieľov.

Hlavné ciele návrhu Komisie sú zjednodušiť a rozšíriť využívanie nástroja CLLD ako rozvojového nástroja. Návrhy CLLD budú:

- vyzývať miestne spoločenstvá, aby vytvárali integrované prístupy zhora nadol v podmienkach, keď treba reagovať na územné a miestne problémy, ktoré si vyžadujú štrukturálnu zmenu;
- budovať kapacity spoločenstva a podporovať inovácie (vrátane sociálnych inovácií), podnikanie a možnosti zmien podporou rozvoja a objavovaním nevyužitého potenciálu v rámci spoločenstiev a území;
- podporovať vlastníctvo na úrovni spoločenstva zvyšovaním účasti v rámci spoločenstiev a budovať zmysel pre zapojenie sa a vlastníctvo, ktoré zvyšujú účinnosť politík EÚ; a
- pomáhať viacúrovňovej správe poskytutím spôsobu, ktorým sa miestne spoločenstvá budú v plnej miere podieľať na určovaní charakteru realizácie cieľov EÚ vo všetkých oblastiach.

Externé finančné zdroje

- granty EHP a Nórska - www.eeagrants.sk
- Programy EÚ: WIFI 4 EU, Európa pre občanov, Interreg Europe, Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika, ESPON, INTERACT
- Nadácie (napr. Nadácia Slovenskej sporiteľne, Nadácia SPP, Nadácia ZSE, Nadácia Ekopolis, Nadácia ESET, Nadácia Orange)
- Grantové programy Visegradfund
- Program Stredná Európa, ETC Dunaj
- Podpora bývania – www.sfrb.sk
- Environmentálny fond – www.envirofond.sk

Finančný plán programu

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce Príbelce zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú vlastné prostriedky určené na spolufinancovanie projektov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a význam, ako aj na dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce.

ZÁVER

Dokument PHSR vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Príprava PHSR je pomerne zložitá cesta, ktorá vyžaduje určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú a predovšetkým zapojenie všetkých aktérov rozvoja obce do spoločného plánovania tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja. Cieľom programu nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre ich riešenie. Spracovaný dokument predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov. Prírodné danosti obce ponúkajú možnosti jej rozvoja. Najväčšou devízou obce sú však jeho obyvatelia, ktorí z veľkej časti majú o život vo svojej obci záujem a na jej rozvoji sú ochotní participovať. Hlavným cieľom PHSR obce je zlepšiť kvalitu života občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce. Veríme, že v spolupráci s vedením obce sa obyvateľom tohto územia podarí tento cieľ zrealizovať aj vďaka získavaniu finančných prostriedkov z verejných i neverejných zdrojov.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- Kolektív (1997): Kraje a okresy Slovenska, Q111, Bratislava
Lukniš a kol. (1972): Slovensko – Príroda, Obzor, Bratislava
Štatistický úrad SR (2013): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
DATAcube (2020)
VUC BBSK (2015): Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, Banská Bystrica,
VUC BBSK (2006): Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj, Banská Bystrica, zmeny a doplnky
Ministerstvo životného prostredia SR (2001): Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, Bratislava
Štatistický úrad SR (2012): Štatistická ročenka regiónov SR, Bratislava
Slovenská akadémia vied (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I., VEDA, Bratislava
Slovenská akadémia vied (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II., VEDA, Bratislava
Slovenská akadémia vied (1978): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku III., VEDA, Bratislava
Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody A-J (1967): Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor, Bratislava
Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody R-Ž (1969): Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor, Bratislava
Peter Sule, Peter Sule ml. (2005): Encyklopédia miest a obcí Slovenska, PS-LINE, s.r.o. Lučenec
Anton Hupka (2005): Literárno-vlastivedné rozhľady po Veľkokrtíšskom regióne, Spoločnosť A.H. Škultétyho Veľký Krtíš
Jaroslava Michalová, Pavel Michal (1980): Geografia okresu Veľký Krtíš, Osveta Martin
ARCH-EKO Banská Bystrica (1992): ÚPD VÚC okres Veľký Krtíš
Štátny archív Banská Bystrica, pobočka Veľký Krtíš
Archív obce
Archív spracovateľa
Dostupné web stránky

PRÍLOHA

RÁMCOVÉ AKTIVITY OBCE PRÍBELCE NA ROKY 2021 - 2030

Rámcové aktivity obce Príbelce na roky 2021-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **	Zodpovedná organizácia, partner
Dobudovanie chýbajúceho vodovodu a rekonštrukcia existujúceho vodovodu	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Vybudovanie WIFI zón	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Rekonštrukcia starého kultúrneho domu na polyfunkčný objekt	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Výstavba nového kultúrneho domu	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia budovy bývalej základnej školy	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia budovy požiarnej zbrojnice	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia budovy posilňovne	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PRÍBELCE 2021 – 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **	Zodpovedná organizácia, partner
Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a vybudovanie workout ihriska	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia bývalej kováčskej vyhne	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Vybudovanie bezdrôtového miestneho rozhlasu	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Výstavba obecných nájomných bytov, resp. štátnych nájomných bytov	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Zriadiť v obci dom dejateľov	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Zriadiť v obci cyklotrasu	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Vybudovanie rybníka v lokalite Pod lipňou	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia bielej studničky	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Vybudovať chránenú dielňu v oblasti remesiel	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie, súkromné zdroje	Obec Neziskový sektor Súkromný sektor

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PRÍBELCE 2021 – 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **	Zodpovedná organizácia, partner
Vybudovanie rozhľadne nad obcou	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie, súkromné zdroje	Obec Neziskový sektor Súkromný sektor
Vybudovanie kompostoviska	2021 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty	Obec Neziskový sektor N.o. poskytujúca verejnoprospešné služby
Likvidácia čiernych skládok	2021 – 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce	Obec
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2021 – 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce	Obec Súkromný sektor Neziskový sektor
Zmena palivovej základne verejných objektov na obnoviteľné zdroje energií	2021 – 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce	Obec Neziskový sektor
Zriadenie ubytovacích kapacít v obci	2021 – 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje	Súkromný sektor
Vydávanie obecného miestneho spravodajcu	2021 – 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, zvýšenie informovanosti	*	štátne dotácie rozpočet obce	Obec Neziskový sektor
Vypracovať marketingovú stratégiu na získanie návštevníkov	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zvýšenie informovanosti	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia domu smútku	2021 – 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Prekrytie tribúny na futbalovom ihrisku a dobudovanie zázemia	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Športový klub

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PRÍBELCE 2021 – 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **	Zodpovedná organizácia, partner
Výstavba amfiteátra	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Oprava oplotenia cintorínov a vybudovanie chodníka v nich	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rekonštrukcia požiarnej nádrže	2021 – 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Úprava miestneho potoka	2021 – 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Úprava areálu pri materskej škole	2021 – 2030	Deti navštevujúce MŠ	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Zvýšiť kapacitné vybavenie priestorov v budove materskej školy	2021 – 2030	Deti navštevujúce MŠ	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Vybudovanie náučného chodníka na Kamennú ženu	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Vybudovanie zberného dvora	2021 – 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2021 - 2030	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Dobudovanie verejného osvetlenia	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PRÍBELCE 2021 – 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **	Zodpovedná organizácia, partner
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci	2021 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec
Revitalizácia areálu pieskovej bane	2021 – 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie	Obec Neziskový sektor
Rekonštrukcia streleckého areálu	2021 – 2030	Návštevníci areálu Športovci	Zvýšenie atraktivity areálu, Zlepšenie poskytovaných služieb	*	EU štátne dotácie	Súkromný sektor Neziskový sektor
Vypracovanie územného plánu obce	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Vypracovanie projektu pozemkový úprav pre obidva katastre obce	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2021 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Vybudovanie kamerového systému v obci	2021- 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie	Obec
Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry	2021 -2030	Obyvatelia, Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, ochrana životného prostredia	*	EU Rozpočet obce, štátne dotácie	Obec